

شکار ممنوع باغ شادی

تاریخچه حفاظت :

این منطقه که بخشی از عرصه های جنگلی مرز استانهای یزد و فارس است در جنوبی ترین محدوده استان یزد واقع در شهرستان خاتم قرار دارد. در سال ۱۳۸۶ به عنوان منطقه شکار ممنوع و با مساحت ۲۸۵۷۰ هکتار تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست قرار گرفت. دسترسی به این منطقه توسط جاده ای منشعب شده از جاده آسفالت هرات به نیریز فارس صورت میگیرد که بخشی از آن آسفالت و بخشی نیز خاکی میباشد. علاوه بر آن دسترسی به منطقه از طریق جاده آسفالت روستای بختیاری و روستای چاه منج و شهریاری نیز امکان پذیر است.

موقعیت جغرافیایی:

منطقه شکار ممنوع باغ شادی با مساحتی در حدود ۲۸۵۷۰ هزار هکتار در جنوب استان یزد و در شهرستان خاتم واقع شده است. این محدوده فی مابین ۱۸ ۰۵ تا ۱۸ ۵۲ ۵۴ طول شرقی و ۲۹ ۵۵ ۰۴ تا ۲۹ ۳۴ ۵۰ عرض شمالی قرار گرفته است.

پوشش گیاهی :

موقعیت خاص جغرافیایی و شرایط نسبتاً مساعد محیطی در این ناحیه، رویشگاههای جنگلی و مرتعی متنوعی از انواع رویشهای بخش کوهستانی ایران و تورانی را بوجود آورده است که تراکم و تنوع این رویشها در منطقه قابل توجه میباشد. بطور کلی با ورود به منطقه (در ارتفاعات پایین تر) تیپ خالص بنه و تیپ خالص بادام کوهی و در منطقه میان بند (ارتفاع متوسط) تیپ مخلوط بنه-بادام-کیکم و در منطقه بالادست (ارتفاع بیشتر) تیپ مخلوط بنه -کیکم قابل مشاهده است. بطور کلی در منطقه جنگل باغ شادی ۸ تیپ گیاهی با گستره وسیع (شامل ۴ تیپ جنگلی و ۴ تیپ مرتعی مشجر) و ۲ تیپ گیاهی با وسعت محدود رویش دارند کمتر از ۳/۰٪ منطقه نیز عاری از پوشش گیاهی میباشد و حدود ۱۰ هکتار به اراضی انسان ساخت تعلق دارد. از سایر گونه های گیاهی مهم منطقه کلاه میرحسن، چوبک، زیره سیاه، عجوه، چرخه، آفتاب پرست، گوش بره، آلوچه ی وحشی و انواع گیاهان فصلی را میتوان نام برد.

حیات وحش:

منطقه شکار ممنوع باغ شادی از نظر فون جانوری و فلور گیاهی تفاوت‌های اساسی با سایر اکوسیستم‌های استان دارد به گونه ای که فون پستانداران منطقه به سمت گونه‌هایی همچون گراز، خرس قهوه ای (بصورت مهاجر)، گرگ، کفتار و مانند آن و فون پرندگان نیز از گونه‌های دشت زی و بیابانی به سمت گونه‌های درختی نظیر گنجشک سانانی مانند دم جنبانک ابلق، دم جنبانک خاکستری، بلبل خرما، سنگ چشم بزرگ، دم سرخ معمولی، لیکو، سسک درختی بزرگ، مگس گیر راه راه، چرخ ریسک سرسیاه و... تغییر نموده است.

پستانداران:

بر اساس اطلاعات محلی، در گذشته در پایین دامنه‌ها و تپه ماهورهای منطقه قوچ و میش و در ارتفاعات محدوده کل و بز مشاهده شده است. لیکن به نظر میرسد مدت‌ها قبل این گونه‌ها در سطح محلی از بین رفته‌اند. در منطقه شکارممنوع باغ شادی تاکنون پستانداران بسیاری مانند گراز، گرگ، روباه معمولی، کفتار، خرگوش، تشی، خارپشت ایرانی، کاراکال، شغال، دوپای کوچک و... شناسایی شده است.

پرندگان:

منطقه باغ شادی تعدادی از پرندگان مهم و قابل شکار و شکارچی را در خود جای داده است. تعدادی از آنها در طول سال به صورت بومی در این ناحیه زیست مینمایند و تعدادی نیز بصورت مهاجر مدتی از سال رادر منطقه به سر می‌برند.

هوبره از پرندگان بسیار زیبا و با شکوه مناطق بیابانی است و در زیستگاه خود از بذور گیاهی، حشرات و مارمولکها ولی اغلب از مواد گیاهی و گندم و جو تغذیه میکند.

این پرنده بیشتر به دویدن عادت دارد و در مواقعی که احساس خطر زیادی بنماید پرواز میکند. هوبره تخمهای خود رادر محل کاسه مانندی که معمولا در شن انتخاب می کند میگذارد و داخل و اطراف آن را با پرهای افتاده و یا شاخ و برگ می پوشاند. جوجه‌های آن لانه‌گریز هستند و فقط مدتی توسط والدین تغذیه میگردند. هوبره از پرندگان بومی است که در دشتهای شهریار و نیز اطراف چاههای کشاورزی حاشیه منطقه و نیز تل زرد چاه منج در طول سال زیست مینماید.

خزندگان:

از بین خزندگان موجود در منطقه باغ شادی میتوان به مار دستی، مارکرمی شکل، تیرمار، مارگرزه، سوسماردم دراز ایرانی، بزجه بیابانی و ... اشاره نمود.

منطقه شکار ممنوع جنگل باغ شادی یکی از مناطقی است که از نظر چشم اندازه‌های طبیعی واجد شرایط خاص بوده و هر ساله گردشگران زیادی از آن محدوده بازدید مینمایند. با وجود قرار داشتن در منطقه خشک و بیابانی استان یزد این منطقه به دلیل دارا بودن اکوسیستم های جنگلی و گونه های خاص، واجد مناظر بدیع و چشم اندازه‌های زیبا میباشد. گونه های متنوعی از درختان و درختچه ها نظیر بادام کوهی، بنه، کیکم، ارژن، آلوچه وحشی، تنگرس و دهها گونه گیاهی دیگر همراه با مجموعه کم نظیری از پرندگان زیبا و رنگارنگ و... منطقه باغ شادی را تبدیل به یکی از مناطق شاخص اکوسیستم های زاگرس از دیدگاه گردشگری نموده است.

فعالیت‌های انسانی و تعارضات:

منطقه شکار ممنوع باغ شادی بدلیل کوهستانی و جنگلی بودن فاقد هر گونه روستا و مزرعه می باشد اما در حاشیه منطقه و خارج از آن روستاهایی همچون حسن آباد خوانسار، چاه منج، شهر یاری و چاههای کشاورزی همچون آزادی، ولوو و ... می باشند. چرای دام در بعضی از محدوده ها در این منطقه به صورت فصلی بوده و در مناطق مختلف آن از اوایل اردیبهشت ماه شروع و تا اوایل شهریور ماه ادامه دارد. اما در محدوده های روستاها چرای بی رویه و دام مازاد مشکلاتی را برای پوشش گیاهی منطقه بوجود آورده است. معدن فعال در حال حاضر در منطقه وجود ندارد و معادنی که هستند نیز متروکه می باشند.

تدوین و گردآوری : حسین عباسیان (کارشناس نظارت بر امور حیات وحش)

خرداد ماه ۱۳۹۷

